СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ТЯЖБА

№19, 2016

ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ БЮЛЛЕТЕНЬ
ГОМЕЛЬСКОГО ЦЕНТРА СТРАТЕГИЧЕСКОЙ ТЯЖБЫ

Праваабаронца Леанід Судаленка падрыхтаваў агляд рашэнняў Камітэта ААН па правах чалавека, звязаных з парушэннем правоў беларусаў на мірныя сходы. Вядомыя выпадкі, калі раздачу газет на вуліцы і ўскладанне вянкоў да магіл рэпрэсаваных прыраўноўвалі да несанкцыянаваных акцый.

Свабода мірных сходаў: беларуская практыка і ацэнка Камітэта ААН

Грамадзян пераследуюць за ўдзел у несанкцыянаваных акцыях, якія праводзяцца як на вуліцы, так і ў памяшканнях, забараняюць сходы па прычыне заяўленай тэматыкі, месцаў іх правядзення і адсутнасьці дамоваў на іх абслугоўванне. Вядомыя выпадкі, калі раздачу газет на вуліцы і ўскладанне вянкоў да магіл рэпрэсаваных прыраўноўвалі да несанкцыянаваных акцый.

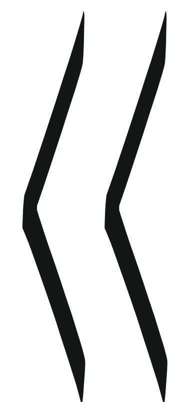
Пераслед за ўдзел у несанкцыянаваных мірных сходах

Экс-старшыня Вярхоўнага Савету **Мечыслаў Грыб** быў аштрафаваны за ўдзел у несанкцыянаваным вулічным мітынгу (справа №1316/2004) у Мінску. У 1997 годзе яму было адмоўлена ў выдачы ліцэнзіі адваката на той падставе, што ён раней прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці.
Усталяваўшы ў гэтай справе парушэнне права аўтара на мірны сход Камітэт па правах чалавека адзначыў, што Беларусь не прадставіла якіх-небудзь тлумачэнняў аб тым, як нявыдача ліцэнзіі адваката аўтару была апраўданая і неабходная для дасягнення мэтаў, замацаваных у артыкуле 21 Пакта (інтарэсы дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў).

Грамадскі актывіст з Віцебска **Ігар Базараў** у 2009 годзе ў складзе групы з трох чалавек ішлі па тратуары ў горадзе, несучы бел-чырвона-белы сцяг.
Яны былі затрыманыя міліцыяй і абвінавачаныя ў парушэнні парадку арганізацыі і правядзення масавага мерапрыемства. Пасля суд прысудзіў аўтару грашовы штраф (справа №1934/2004).
У гэтай справе Камітэт па правах чалавека адзначыў, што дзяржава не паспрабавала патлумачыць неабходнасць атрымання дазволу перад правядзеннем мірнага вулічнага шэсця, у якім мелі намер прыняць удзел тры чалавекі.

2 стр. >>>

Свабода мірных сходаў: беларуская практыка і ацэнка Камітэта ААН

Грамадскія актывісты з Гомеля **Пётр Кузняцоў, Юры Захаранка, Анатоль Паплаўны, Васіль Палякоў і Уладзімір Кацора** ў 2009 годзе зладзілі пікет перад будынкам УУС Гомеля (справа №1976/2010). Яны на працягу 30 хвілін прастаялі каля будынка з партрэтамі экс-міністра ўнутраных спраў Юрыя Захаранкі.
Па заканчэнні пікетавання аўтары перадалі ў УУС ліст, у якім паказалі на павольны рух у расьсьледаваньні зьнікненьня сп. Захаранкі і папрасілі ўлады належным чынам расследаваць гэтае злачынства. Пасля суд прысудзіў ўдзельнікам несанкцыянаванага пікету штрафы і арышт. У гэты справе Камітэт адзначыў, што беларускія ўлады не далі ніякага абгрунтавання або тлумачэнні на той рахунак, якім чынам на практыцы дзеяння аўтараў у дачыненні да дэманстрацыі партрэтаў зніклага міністра ўнутраных спраў і працягласці расследавання ў гэтых адносінах ўшчамляюць інтарэсы дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў, як выкладзена ў артыкуле 21 Пакту.

У 2009 годзе грамадскія актывісты з Гомеля **Валянцін Яўзрэзаў, Уладзімір Няпомняшчых, Васіль Палякоў і Валерый Рыбчанка** знаходзіліся ў складзе групы з 16 чалавек, якая ішла па цэнтры горада ў кірунку плошчы Паўстання, на якой яны мелі намер правесці дэманстрацыю з нагоды гадавіны знікнення лідэраў апазіцыі Віктара Ганчара і Анатоля Красоўскага.
Члены групы неслі здымкі зьніклых палітыкаў і плакаты. Яны былі затрыманыя і абвінавачаны ў парушэнні парадку арганізацыі і правядзення масавых мерапрыемстваў. Пасля суд прысудзіў кожнаму з іх буйныя штрафы (справа №1999/2010). У гэтай справе Камітэт адзначыў, што права на правядзенне мірных сходаў з'яўляецца асноўным правам чалавека, якое мае надзвычай важнае значэнне для публічнага выказвання меркаванняў і перакананняў і лічыцца неад'емным ў дэмакратычным грамадстве. Гэта права прадугледжвае магчымасць арганізацыі мірнага сходу і дэманстрацыі або ўдзелу ў іх у мэтах выразы падтрымкі або крытыкі па якім-небудзь канкрэтным пытанні. Недапушчэнне правядзення дэманстрацыі аўтарамі, іх наступнае затрыманне і вынясенне ім прысуду аб выплаце адміністрацыйнага штрафу толькі за праходжанне ў складзе групы асоб, якія трымаюць фатаграфіі і плакаты, відавочным чынам з'яўляюцца парушэннем іх права на мірны сход.
Забарона мірных сходаў па прычыне іх тэматыкі.

Грамадскія актывісты з Баранавічаў **Сяргей Гоўша, Віктар Сырыца і Віктар Мезяк** у 2006 годзе прасілі дазволу на правядзеньне мітынгу на тэму “За свабодную, незалежную і квітнеючую Беларусь”. Гарвыканкам адмовіў у дазволе на арганізацыю мітынгу на той падставе, што мітынг на падобную тэму ўжо быў праведзены выканкамам у горадзе (справа №1790/2008). У гэтай справе Камітэт па правах чалавека адзначыў, што паколькі ў Беларусі ўстаноўлены парадак правядзення масавых мерапрыемстваў, пастолькі тут фактычна ўведзены абмежаванні ў дачыненні да ажыццяўлення права на свабоду сходаў. Дзяржава не прадставіла, хоць у яго была такая магчымасць, інфармацыі аб тым, чаму абмежаванні на права аўтараў на мірны сход былі неабходныя ў інтарэсах дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў.

Грамадскі актывіст з Жлобіна **Уладзімір Кірсанаў** у 2008 годзе прасіў дазволу на правядзенне пікету для прыцягнення ўвагі грамадскасці да палітыкі дзяржавы, накіраванай супраць апазіцыйных партый і спробы ліквідацыі партыю камуністаў Беларускую (справа №1864/2009). Мясцовы райвыканкам адмовіў у правядзенні пікета на той падставе, што рашэннем Вярхоўнага Суда партыя ня ліквідаваная, а ўсяго толькі прыпынена яе дзеянне на шэсць месяцаў. У гэтай справе Камітэт па правах чалавека нагадаў, што адмова ў правядзенні публічнага сходу на падставе яго мэты з'яўляецца адным з найбольш сур'ёзных парушэнняў свабоды мірных сходаў. Дзяржава не прадставіла, хоць у яго была такая магчымасць, інфармацыі аб тым, чаму абмежаванні на права аўтараў на мірны сход былі неабходныя ў інтарэсах дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў.

Грамадская актывістка з Мінска **Галіна Юбко** ў 2007 годзе ад свайго імя і ад імя іншых жанчын, чые мужы, сыны і іншыя сваякі былі нібыта незаконна асуджаныя, звярнулася з заявай у гарвыканкам Мінска з просьбай аб правядзенні пікету з мэтай звярнуць увагу грамадскасці на неабходнасць таго, каб судовыя органы пры разглядзе грамадзянскіх або крымінальных спраў выконвалі Канстытуцыю і міжнародныя дамовы (справа №1903/2009). Гарвыканкам адмовіў у правядзенні пікета на той падставе, што, як было палічана, яго мэта заключалася ў спробе паставіць пад сумнеў законнасць судовых рашэнняў.

3 стр. >>>

У гэтай справе Камітэт па правах чалавека адзначыў, што дзяржава не патлумачыла, для якой прычыны трэба абмяжоўваць права аўтара, адмаўляючы ёй у дазволе на правядзенне пікету - дзеля павагі правоў або рэпутацыі іншых асоб, для абароны нацыянальнай бяспекі або грамадскага парадку або ў інтарэсах аховы здароўя ці маралі насельніцтва.

У 2007 годзе грамадскі актывіст з Жлобіна **Валянцін Яўзрэзаў** звярнуўся ў Жлобінскі райвыканкам па дазвол на правядзенне разам з шэрагам іншых грамадзян пікету з мэтай выказаць пратэст супраць пазбаўленьня волі па палітычных матывах былога кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Казуліна. Райвыканкам прыняў рашэнне, якое забараняе правядзенне гэтай маніфэстацыі. Падставай для забароны стала тое, што заяўленая мэта маніфестацыі супярэчыла з пастановай суда, згодна з якім вынесены г-ну Казуліну прысуд не быў звязаны з яго палітычнымі поглядамі (справа №1988/2010). Камітэт па правах чалавека палічыў неапраўданым рашэнне адмовіць аўтару ў праве разам з іншымі людзьмі правесці мірны сход, мэта якога яны выбралі самі. Камітэт адзначыў, што ў сваіх адказах аўтару нацыянальныя органы ўлады не прадэманстравалі, якім чынам пікет, які праводзіцца з тым, каб выказаць пратэст супраць пазбаўлення волі палітычнага дзеяча і былога кандыдата ў прэзідэнты, паставіць пад пагрозу дзяржаўную і грамадскую бяспеку, грамадскі парадак, здароўе і маральнасць насельніцтва ці правы і свабоды іншых асоб.

Забарона мірных сходаў па прычыне адсутнасці дамоваў на іх абслугоўванне

Жыхар Гомеля **Уладзімір Сякерка** сумесна з іншымі ў 2007 годзе звярнуўся ў Гомельскі гарвыканкам з заяўкай на правядзенне масавых мерапрыемстваў у розных частках горада з мэтай выказаць пратэст супраць адмены сацыяльных ільгот для малазабяспечаных грамадзян (справа №1851/2008). Гарвыканкам забараніў правядзенне мірных сходаў па прычыне ня прадстаўлення інфармацыі ў дачыненні да мер па забеспячэнні грамадскага парадку і бяспекі, мер, звязаных з медыцынскім абслугоўваннем і ўборкай тэрыторыі падчас мерапрыемства і пасля яго. У гэтай справе Камітэт па правах чалавека нагадаў, што калі дзяржава накладае абмежаванні, яна павінна кіравацца мэтай садзейнічання ажыццяўленню права, замест таго каб імкнуцца залішне або непамерна абмежаваць яго. Беларускія ўлады не прадэманстравалі, што ў справе аўтара крытэрыі, устаноўленыя ў артыкуле 21 Пакта, маглі быць дасягнуты толькі з дапамогай адмовы ў дазволе на правядзенне запланаваных масавых мерапрыемстваў.

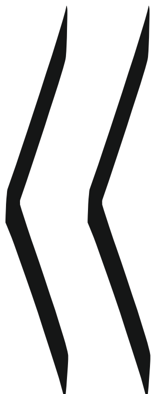
У 2008 годзе намеснік старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі **Васіль Палякоў** падаў у гарвыканкам заяву з просьбай аб арганізацыі пікету з мэтай заклікаць грамадзян не ўдзельнічаць 28 верасня 2008 года ў парламенцкіх выбарах. Гарвыканкам правядзенне пікету забараніў па прычыне адсутнасьці дамоваў па забеспячэнні грамадскага парадку і бяспекі, мер, звязаных з медыцынскім абслугоўваннем і ўборкай тэрыторыі падчас мерапрыемства і пасля яго. У гэтай справе Камітэт па правах чалавека нагадаў, што абмежаванні, уведзеныя ў дачыненні да свабоды аўтара на правядзенне сходу, грунтаваліся на палажэннях ўнутранага заканадаўства і ўключалі цяжкія патрабаванні на той рахунак, каб заручыцца трыма асобнымі пісьмовымі абавязацельствамі з боку трох розных адміністрацыйных органаў, што магло зрабіць ілюзорным права аўтара на дэманстрацыю (справа №2030/2011). Між тым Беларусь не высунула ніякіх довадаў на той рахунак, чаму такія патрабаванні неабходныя ў інтарэсах нацыянальнай або грамадскай бяспекі.

Забарона мірных сходаў па прычыне заяўленых месцаў іх правядзення

У 2008 годзе жыхары Брэста **Дзяніс Турчаняк, Ірына Лаўроўская, Валер Фамінскі і Раман Кісляк** і ў 2009 годзе жыхары Брэста **Павел Казлоў, Валерый Ільяш, Сяргей Пстыга, Марат Брашко і Раман Кісляк** падавалі заяўкі ў гарвыканкам аб правядзенні пікетаў з мэтай прыцягнення ўвагі грамадзян да праблем , якія ўзніклі ў ходзе падрыхтоўкі да ўзвядзення помніка 1000-годдзю горада Брэста ў першым выпадку (справа №1948/2010) і "супраць абыякавасці чыноўнікаў" у другім (справа №1949/2010). Гарвыканкам адмовіў у дазволе на той падставе, што адзіным афіцыйна дазволеным месцам для правядзення масавых мерапрыемстваў у Брэсце з'яўляецца стадыён "Лакаматыў", у той час як заяўнікі жадалі правесці пікеты ў цэнтры горада. У гэтай справе Камітэт па правах чалавека адзначыў, што дзяржава не прадэманстравала, якім чынам пікет, які праводзіцца ў цэнтры горада, непазбежна паставіць пад пагрозу дзяржаўную і грамадскую бяспеку, грамадскі парадак і ахову здароўя або маральнасць насельніцтва або ахову правоў і свабодаў іншых асобаў. Камітэт таксама адзначыў, што забарона дэ - факта сходаў у любым грамадскім месцы ў маштабе ўсяго горада Брэста, за выключэннем стадыёна "Лакаматыў", неапраўдана абмяжоўвае права на свабоду сходаў.

4 стр. >>>

Свабода мірных сходаў: беларуская практыка і ацэнка Камітэта ААН

У 2009 годзе грамадскі актывіст з Мінска **Яўген Пугач** запытаў дазвол гарвыканкама правесці мірны пікет з мэтай прыцягнуць увагу грамадзян да праблемы бяздомных жывёл, заявіць пратэст супраць жорсткага абыходжання з жывёламі. Гарвыканкам адмовіўся санкцыянаваць пікет, адзначыўшы, што збор у паказаным месцы перашкодзіў бы рабоце прадпрыемства "Фауна горада" і яшчэ двух прадпрыемстваў, размешчаных у тым жа раёне (справа №1984/2010). У гэтай справе Камітэт адзначыў, што ўлады не патлумачылі, якім чынам на практыцы пікет, які праводзіцца ў пешаходнай зоне па-за тэрыторыяй адпаведнага дзяржаўнага прадпрыемства, перашкаджаў бы працы названага прадпрыемства, а таксама дарожнаму руху; не патлумачылі яны і якім чынам уведзеныя абмежаванні правоў аўтара на свабоду мірнага сходу апраўданыя па артыкуле 21 Пакта. Камітэт нагадаў, што як раз дзяржаве і належыць кожны раз прадэманстраваць неабходнасць устаноўленых абмежаванняў.

У 2007 годзе кандыдат у дэпутаты Гомельскага абласнога савета ад Аб'яднанай грамадзянскай партыі Беларусі (апазіцыйнай партыі) на выбарах **Леанід Судаленка** падаў запыт на дазвол сустрэцца з выбаршчыкамі на адкрытай плошчы - адным з папулярных месцаў у цэнтры горада (справа №1992/2010). Гарадскія ўлады адмовілі яму ў выдачы дазволу на той падставе, што ў горадзе ўстаноўлена іншае месца для правядзення любых сходаў. У гэтай справе Камітэт па правах чалавека палічыў, што магчымасць сустрэчы з выбаршчыкамі з'яўляецца неад'емнай часткай правоў, замацаваных у артыкуле 25 Пакта, якая ўключае і права быць абраным.

5 стр. >>>

У 2010 годзе гомельскія праваабаронцы **Леанід Судаленка** (справа №2016/2010) і Анатоль Паплаўны (справа №2019/2010) заявілі ў Дзень правоў чалавека 10 сьнежня пікеты на цэнтральнай плошчы горада, але гарадскія ўлады ім адмовілі. У гэтай справе Камітэт па правах чалавека адзначыў, што Беларусь не прадэманстравала, якім чынам пікеты, якія праводзяцца ў цэнтры горада, непазбежна паставіць пад пагрозу дзяржаўную і грамадскую бяспеку, грамадскі парадак і ахову здароўя або маральнасць насельніцтва або ахову правоў і свабодаў іншых асобаў.

Пераслед за ўдзел у мірных сходах у памяшканні

Грамадскія актывісты з Брэста **Юрый Бакур** (справа №1902/2009) і **Сяргей Лазенка** (справа №1929/2010) у 2007 годзе прымалі ўдзел у адкрытым сходзе палітычнай партыі "Беларускі народны фронт" (БНФ). Сход праходзіў ў офісе партыі. У памяшканне ўвайшлі супрацоўнікі міліцыі, якія спынілі сход і затрымалі 28 чалавек. Пасля г-ну Бакур і Лазенка было прад'яўленае абвінавачванне ў адміністрацыйным правапарушэнні - удзеле ў несанкцыянаваным сходзе і яны былі пакараны адміністрацыйным штрафам. У гэтай справе Камітэт адзначыў, што дзяржава не прадэманстравала, чаму затрыманне аўтараў і прызначэнне ім пакарання ў выглядзе штрафу, нават калі гэта адпавядала патрабаванням закона, было неабходна ў інтарэсах дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў. Акрамя таго, дзяржава не абгрунтавала, чаму на правядзенне сходу ў прыватным памяшканні, арандаваным палітычнай партыяй, неабходна было атрымаць дазвол.

Пераслед за распаўсюд інфармацыі

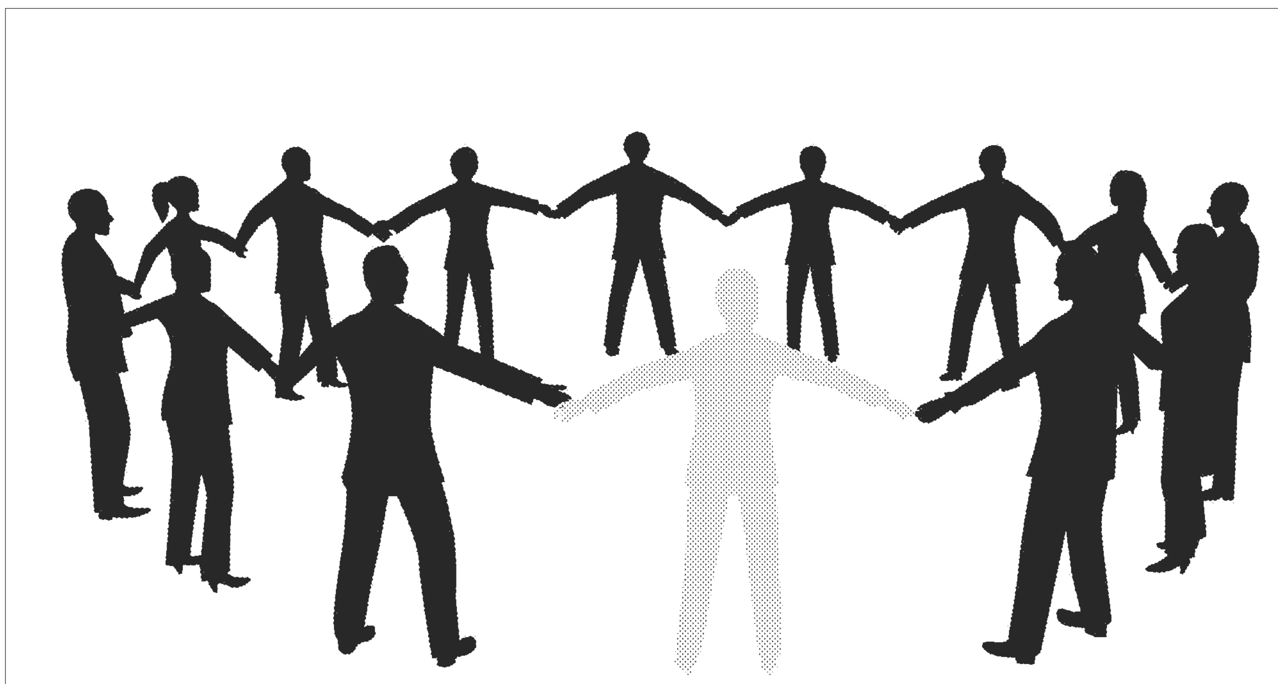
Грамадская актывістка з Віцебска **Алена Залеская** распаўсюджвала ў 2006 годзе на вуліцах горада мінакам газеты "Таварыш" і "Народная Воля". Яна была абвінавачаная ў парушэнні парадку арганізацыі і правядзення масавых мерапрыемстваў і аштрафаваная пасля судом (справа №1604/2007). Усталяваўшы парушэнне права аўтара на мірны сход, Камітэт па правах чалавека адзначыў, што Беларусь не прадставіла якіх-небудзь тлумачэнняў аб тым, для дасягнення якой мэты, замацаванай у артыкуле 21 Пакта (інтарэсы дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва або абароны правоў і свабодаў іншых асобаў) аўтар атрымала грашовы штраф за распаўсюд інфармацыі.

Пераслед за наведванне магіл ахвяр рэпрэсій

Грамадскія актывісты з Віцебска **Сяргей Белязека** (справа №1772/2008) і Сяргей Каваленка (справа №1808/2008) у 2007 годзе разам з іншымі жыхарамі Віцебска, сваякі якіх былі закатаваныя ў сталінскіх лагерах, прынялі ўдзел у грамадзянскай паніхідзе. Іх абвінавацілі ў парушэнні парадку арганізацыі і правядзення масавых мерапрыемстваў і аштрафаваныя судом. Усталяваўшы парушэнне права аўтараў на мірны сход, Камітэт па правах чалавека адзначыў, што Беларусь не прадставіла якой-небудзь інфармацыі пра тое, якім чынам на практыцы ўшанаваньне памяці ахвяраў сталінскіх рэпрэсій ўшчамляе выкладзеныя ў артыкуле 21 Пакта інтарэсы дзяржаўнай ці грамадскай бяспекі, грамадскага парадку, аховы здароўя і маральнасці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў.

Свабода аб'яднання (асацыяцыі): беларуская практыка і ацэнка Камітэта ААН

Праваабаронца Леанід Судаленка падрыхтаваў агляд рашэнняў Камітэта ААН па правах чалавека, звязаных з парушэннем правоў беларусаў на свабоду абяднання (асацыяцыі). Грамадзянам адмаўляюць у дзяржаўнай рэгістрацыі абяднанняў (асацыяцый) і ліквідуюць абяднанні (асацыяцыі) у судовым парадку. Вядомы выпадкі ўмяшальніцтва дзяржавы ў дзейнасць існуючых абяднанняў (асацыяцый).

Адмова ў рэгістрацыі створанай асацыяцыі (аб'яднаньня)

· Справа CCPR/C/88/D/1039/2001 - en. (Пераклад рашэньня КПЧ ААН - рас., неафіц.) "Звоскаў спр. Беларусі" (“Гэльсынкі XXI”, Менск) (скарга ў КПЧ ААН, 2001г. - рас.,)

12 лістапада 2000 году аўтар паведамленьня **Барыс Звозскаў** і яшчэ 114 заснавальнікаў правялі ўстаноўчы сход грамадзкай арганізацыі па абароне правоў чалавека “Гэльсынкі XXI” і зьвярнуліся ў Міністэрства юстыцыі для рэгістрацыі створанага аб'яднаньня. Ім было адмоўлена ў рэгістрацыі па наступных прычынах:

1) прадстаўленьне і абарона правоў трэціх асобаў, названыя ў статуце “Гэльсынкі XXI”, супярэчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і іншым законам;
2) існуюць сумненьні аб правамернасьці прыняцьця рашэньняў аб стварэньні аб'яднаньня, прыняцьці ягонага статуту на ўстаноўчым сходзе, бо ў пратаколе устаноўчага сходу запісаныя 114 чалавек, тады як колькасьць галасаваўшых вар'іруе ад 98 да 109.

Разглядаючы дадзеную справу Камітэт па правах чалавека паказаў, што аўтар паведамленьня і дзяржава разыходзяцца ў меркаваньні аб тым, ці забараняюць законы рэспублікі абарону правоў і свабодаў грамадзянаў, якія не ўваходзяць у склад асобнай арганізацыі. Камітэт адзначыў, што нават калі такія абмежаваньні прадугледжаныя законам, дзяржава не высунула ніякіх аргумэнтаў, чаму для выкананьня ўмоваў артыкула 22 Пакту пры рэгістрацыі аб'яднаньня неабходна было абмежаваць сфэру ягонай дзейнасьці прадстаўленьнем і абаронай правоў толькі сяброў аб'яднаньня. Прымаючы пад увагу наступствы адмовы ў рэгістрацыі - незаконнасьць дзейнасьці незарэгістраванай арганізацыі на тэрыторыі дзяржавы, Камітэт прыйшоў да высновы, што адмова ў рэгістрацыі не адпавядае патрабаваньням артыкула 22 Пакту (справа 1039/2001).

7 стр. >>>

Справа CCPR/C/100/D/1383/2005 "Кацора спр. Беларусі" ("Грамадзянская альтэрнатыва", г.Гомель)

Уладзімер Кацора зьяўляўся лідарам незарэгістраванага рэгіянальнага грамадзкага аб'яднаньня "Грамадзянская альтэрнатыва" (Леанід Судаленка ды Ігар Нямкевіч ягоныя намесьнікі). 1 сьнежня 2003 году аўтары падалі ў Міністэрства юстыцыі заяву аб рэгістрацыі аб'яднаньня. Іхнае хадайніцтва аб рэгістрацыі было адхіленае, бо мэты дадзенай арганізацыі ўключаюць ўступленьне ў асацыяцыю зь іншымі "мясцовымі й міжнароднымі арганізацыямі", заяўленыя мэты арганізацыі былі ахарактарызаваныя ў адным месцы Статута як "гуманітарныя", а далей як "гуманістычныя", што было палічана супярэчлівым; ў хадайніцтве не ўказваўся канкрэтны пакой названага будынку, які будзе выкарыстоўвацца ў якасьці штаб-кватэры арганізацыі; і адным канкрэтным сябрам арганізацыі былі пазначаныя розныя даты нараджэньня. Камітэт у гэтай справе адзначыў, што дзяржава не высунула якой-небудзь аргумэнт адносна таго, чаму названыя заўвагі зьяўляюцца неабходнымі ў інтарэсах дзяржаўнай ці грамадзкай бясьпекі, грамадзкага парадку, аховы здароўя альбо маральнасьці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў. Камітэт таксама адзначыў, што адмова ў рэгістрацыі непасрэдна прывяла да незаконнай дзейнасьці незарэгістраванай асацыяцыі й проста выключыла для аўтараў магчымасьць карыстацца сваім правам на свабоду асацыяцыяў (справа №1383/2005).

· Справа CCPR/C/112/D/2153/2012 "Калякін спр. Беларусі" ("За сумленныя выбары")

24 чэрвеня 2011 году **Сяргей Калякін** зьвярнуўся ў Міністэрства юстыцыі з заяваю аб рэгістрацыі няўрадавага праваабарончага аб'яднаньня "За сумленныя выбары". Міністэрства юстыцыі адмовіла ў рэгістрацыі на той падставе, што не быў прадстаўлены сьпіс заснавальнікаў аб'яднаньня; пратакол устаноўчага сходу не быў падпісаны старшынём; гарантыйны ліст, у якім пацьвярджалася вылучэньне працоўнага памяшканьня для аб'яднаньня, выклікаў пэўную заклапочанасць. Камітэт па правах чалавека ў гэтай справе адзначыў, што нават калі прычыны для адмовы ў дзяржаўнай рэгістрацыі былі прадугледжаныя нацыянальным законам, як вынікае з наяўнага ў яго распараджэньні матэрыялу, дзяржава не паспрабавала вылучыць якога-небудзь довад, які тлумачыць, чаму яны неабходныя ў інтарэсах нацыянальнай альбо грамадзкай бясьпекі, грамадзкага парадку, аховы здароўя і маральнасьці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў. У адсутнасьць якіх-небудзь іншых адпаведных тлумачэньняў дзяржавы Камітэт належным чынам ацэньвае аргумэнтацыю аўтара й адзначае, што адмова ў рэгістрацыі непасрэдна прывяла да таго, што функцыянаваньне аб'яднаньня на тэрыторыі дзяржавы стала незаконным, і непасрэдна выключае для аўтара ды меркаваных ахвяраў магчымасьць карыстацца сваёй свабодай асацыяцыяў. Адпаведна, Камітэт прыйшоў да высновы аб тым, што адмова ў рэгістрацыі не адпавядае патрабаваньням пункта 2 артыкула 22 Пакту ў дачыненьні да аўтара і меркаваных ахвяраў.

· Справа CCPR/C/112/D/2165/2012 "Пінчук спр. Беларусі" (Праваабарончы Цэнтар "Вясна" і Алесь Бяляцкі, Менск)

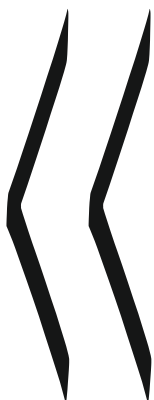
Натальля Пінчук заявіла, што ейны муж Алесь Бяляцкі зьяўляецца старшынём і адным з заснавальнікаў Праваабарончага Цэнтру "Вясна", які ў 2003 годзе быў ліквідаваны ў судовым парадку. Пасьля ліквідацыі аб'яднаньня ейны муж тры разы зьвяртаўся за паўторнай рэгістрацыяй, у чым яму кожны раз было адмоўлена. Пасьля пракуратура вынесла яму афіцыйнае папярэджаньне аб верагоднасьці крымінальнага перасьледу за ўдзел у дзейнасьці ад імя незарэгістраванага аб'яднаньня. Пасьля Бяляцкі перасьледваўся ў крымінальным парадку па абвінавачваньні ва ўхіленьні ад выплаты падаткаў, якое вынікала з таго факту, што ён трымаў банкаўскі рахунак на сваё імя ад імя аб'яднаньня, паколькі адмова дзяржавы зарэгістраваць аб'яднаньне перашкаджала ў адкрыцьці рахункаў ад імя аб'яднаньня. Пры разглядзе ягонае справы суд не прыняў да ўвагі доказы таго, што сродкі атрымліваліся й выкарыстоўваліся на законныя мэты аб'яднаньня; што ён быў прызнаны вінаватым і асуджаны да чатырох з паловай гадоў пазбаўленьня волі й да грашовых санкцыяў; і што суды не патлумачылі, чаму гэтыя меры суадносяцца зь ягонай свабодай асацыяцыі. Камітэт заключыў, што апісаныя факты сьведчаць аб парушэньні права мужа аўтаркі на свабоду асацыяцыяў. Такім чынам, Камітэт знайшоў, што ў дадзеным выпадку быў парушаны артыкул 22 Пакту (справа №2165/2012).

· Справа CCPR/C/115/D/2011/2010 "Раманоўскі спр. Беларусі" (Аб'яднаньне беларускіх пэнсыянэраў, Менск)

4 чэрвеня 2006 году **Уладзімер Раманоўскі** прыняў удзел у праведзенай у Менску ўстаноўчай канфэрэнцыі Аб'яднаньня беларускіх пэнсыянэраў, на якой 29 чалавек, у тым ліку аўтар, прадстаўлялі 270 пэнсыянэраў з розных рэгіёнаў Беларусі.

8 стр. >>>

Свабода аб'яднання (асацыяцыі): беларуская практыка і ацэнка Камітэта ААН

У ходзе канфэрэнцыі было прынята рашэньне аб заснаваньні грамадзкага аб'яднаньня пад назвай “Старэйшыны”. Міністэрства юстыцыі адмовіла аўтару ў рэгістрацыі аб'яднаньня на той падставе, што ўстаноўчая канфэрэнцыя была “нелегітымнай”, і, такім чынам, усе ейныя рашэньні, разам з рашэньнем па стварэньні аб'яднаньня ёсьць юрыдычна нікчэмнымі.

Акрамя гэтага, міністэрства паведаміла, што адзін з падпісаных і прадстаўленых пратаколаў канфэрэнцыі аформлены не ў выглядзе завершанага дакумэнту, а толькі ягонага праэкту.

Камітэт па правах чалавека ў гэтай справе адзначыў, што нават калі прычыны для адмовы ў дзяржаўнай рэгістрацыі былі прадугледжаныя нацыянальным законам, як вынікае з наяўнага ў яго распараджэньні матэрыялу, дзяржава не паспрабавала вылучыць якога-небудзь довады, які тлумачыць, чаму яны неабходныя ў інтарэсах нацыянальнай альбо грамадзкай бясьпекі, грамадзкага парадку, аховы здароўя і маральнасьці насельніцтва ці абароны правоў і свабодаў іншых асобаў.

У адсутнасьць якіх-небудзь іншых адпаведных тлумачэньняў дзяржавы Камітэт належным чынам ацэньвае аргумэнтацыю аўтара й адзначае, што адмова ў рэгістрацыі непасрэдна прывяла да таго, што функцыянаваньне аб'яднаньня на тэрыторыі дзяржавы стала незаконным, і непасрэдна выключае для аўтара і меркаваных ахвяраў магчымасьць карыстацца сваёй свабодай асацыяцыяў.

Адпаведна, Камітэт прыйшоў да высновы аб тым, што адмова ў рэгістрацыі не адпавядае патрабаваньням пункту 2 артыкула 22 у дачыненьні да аўтара й меркаваных ахвяраў (справа №2011/2010).

Справа CCPR/C/111/D/1993/2010 "Раіса Міхайлоўская і Алег Воўчак спр. Беларусі" ("Юрыдычная дапамога насельніцтву" - "Праўная абарона грамадзянаў", Менск)

Раіса Міхайлоўская і Алег Воўчак зьяўляюцца двума заснавальнікамі няўрадавай арганізацыі "Юрыдычная дапамога насельніцтву". Гэтая НДА была зарэгістраваная 10 верасьня 1998 году ў якасьці мясцовай асацыяцыі ў Менску й атрымала дазвол працаваць толькі ў Менску. Заснавальнікі арганізацыі хацелі распаўсюдзіць сфэру сваёй дзейнасьці на ўсю краіну й спрабавалі з гэтай мэтай зарэгістраваць у Міністэрстве юстыцыі новую агульнанацыянальную рэспубліканскую асацыяцыю пад новай назвай "Праўная абарона грамадзянаў", аднак Міністэрства юстыцыі адхіліла іхную заяўку на рэгістрацыю й патлумачыла, што прапанаваная для рэгістрацыі грамадзкая асацыяцыя ня можа аказваць грамадзянам юрыдычную дапамогу.

2 жніўня 2003 году аўтары атрымалі ліст зь Менскага гарадзкога суду з паведамленьнем аб узбуджэньні справы аб роспуску "Юрыдычнай дапамогі насельніцтву" на падставе пазову ўпраўленьня юстыцыі. Пазоў быў заснаваны на мяркуемых парушэньнях правілаў першапачатковай рэгістрацыі арганізацыі. На думку Камітэту па Правах Чалавека, нават калі абвінавачваньні ў адрас "Юрыдычнай дапамогі насельніцтву" справядлівыя, адмова ў рэгістрацыі "Праўнай абароны грамадзянаў" і роспуск "Юрыдычнай дапамогі насельніцтву" прадстаўляюць сабою неадпаведную рэакцыю дзяржавы на гэтыя абвінавачваньні.

Прымаючы пад увагу сур'ёзныя наступствы адмовы ў рэгістрацыі й роспуску адзначанай НДА для ажыцьцяўленьня аўтарамі права на свабоду асацыяцыяў, Камітэт лічыць, што такія дзеяньні не адпавядаюць патрабаваньням пункту 2 артыкула 22 Пакту. У сувязі з гэтым ён прыходзіць да высновы пра тое, што правы аўтара па пункце 1 артыкула 22 былі парушаныя (справа №1993/2010).

Информационно-аналитический бюллетень
Гомельского Центра стратегической тяжбы
“Стратегическая тяжба”

Редактор Алексей Коваль
а/я 28, 246003, Гомель. Тираж 299 экз.
Отпечатано на личном оборудовании.
Распространяется бесплатно.

